

Vsem članom kolektiva, upokojemcem in poslovnim sodelavcem želimo srečno in uspešno Novo leto 1985

Družbenopolitične organizacije
Almire

Srečno leto 1985

Leto, ki smo se ga bali, je za nami. Z zadoščenjem lahko rečemo, da so bili naporji vseh tistih, ki mislijo in delajo, dobro poplačani s solidnim poslovnim uspehom in kolikor toliko jasnimi upanji za prihodnje, nič manj zagonetno leto.

V preteklem letu smo delavci temeljnih organizacij in skupnih služb dobro opravili delo v tekočem poslovanju in pripravah na nadaljnji razvoj. Številka tu ne bomo navajali, ker bomo o njih govorili ob sprejemanju zaključnega računa.

Danes lahko rečemo, da smo v preteklem letu utrdili ugled in gospodarski položaj Almire.

Zavzetost družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov je omogočila, da so se tudi v preteklem letu prizadevanja vseh delavcev bistveno povečala, kar je omogočilo prilagodljivost v poslovanju in tržnim razmeram.

Najbolj razveseljuje to, da si vsak posamezen delavec prizadeva za izboljšanje kvalitete dela. Letos smo bili deležni vrste priznanj naših kupcev, predvsem inozemskih.

To je dobra podlaga za bodoči obstoj in razvoj. Poleg proizvodnosti dela je skrb za kvaliteto osnovni pogoj za uspešnost poslovanja in s tem za socialno varnost kolektiva.

Uspelo nam je, da smo tudi za leto 1985 zagotovili ustrezne surovine in, kar je še bolj pomembno, da smo s prodajo na domačem in tujih trgih zagotovili odjem v celotnem obsegu, kar je v sedanjih oteženih razmerah na trgu soliden dosežek.

Preostane nam produktivno in kvalitetno delo, da izpolnimo vse pogodbe, ki jih imamo pod streho. Če bomo s skrbijo dobrega gospodarja uravnavali svoja početja bomo prekrmarili vse viharje in nevihte, prestali pa tudi vroče dni.

Sloga in samoupravna kritičnost naj pripomoreta tako kohezivnosti in kooperativnosti, da bomo z dobrim tekočim poslovanjem omogočili pripravljeno rekonstrukcijo v višini 1 milijona ameriških dolarjev. Ta rekonstrukcija naj bi omogočila povečanje proizvodnosti kvalitete in mobilnosti ponudbe in proizvodnje. Predstavlja pa tudi prvi korak k avtomatizaciji in uvajanju računalnikov v poslovanje. Izvedba te rekonstrukcije je pomembna stopnja v razvoju Almire in nam lahko omogoči obstoj na širnih svetovnih trgih. Več o vsem tem bomo govorili na sestankih, na katerih bomo razpravljali o najemanju posojil.

V novem letu 1985 želim vsem delavcem Almire zdravja, poleta, optimizma in zaupanja v samega sebe in svoje delo!

Vsem, s katerimi sem v preteklem letu kakor koli sodeloval, hvala za prijetno sodelovanje, strpnost in prizanesljivo potrpežljivost.

MIRO ROZMAN

Še več izvoznih poslov v prihodnjem letu

Še enkrat ponovimo številke letnega načrta o izvozu za leto 1984; predvidevanja, lahko rečemo uresničitev, takega načrta za leto 1984, saj nas do zaključka poslovnega leta loči le še nekaj dni.

V celotnem načrtu realizacije za leto 1984 predstavlja izvoz 23,5 odstotka, od tega 14,4 odstotka na konvertibilno tržišče in 9,1 odstotka na klirinško tržišče.

V primerjavi s preteklim letom bomo v letu 1984 povečali konvertibilni izvoz za 40,5 odstotka, klirinški pa za 21 odstotkov (izraženo v dolarjih po ZIS-u). Predvidevamo, da se bo celotna vrednost izvoza v primerjavi z lanskim letom povečala za 30 odstotkov, glede na število izdelkov na konvertibilno (dolarsko) področje za 4 odstotke in na klirinško za 18 odstotkov, kar skupno pomeni 7 odstotkov.

V lanskem letu smo na zahod poslali 22 odstotkov klasičnega izvoza iz 78 odstotkov v predelavi. Letos pa bomo klasičnega izvoza imeli 31 odstotkov in v predelavi 69 odstotkov.

Kot v lani je tudi letos pretežna večina izvoza v predelavi.

Izvozní načrti za leto 1985

Uspelo nam je obdržati naše stare kupce, za katere delamo predelavo, tako da so naši

cotton pletilni stroji 21/gg skoraj že v celoti zasedeni s sklenjenimi pogodbami za leto 1985. Seveda poskušamo pridobiti kupce za manjše količine tudi v čistem izvozu (pri nas spredeni lambswool). Iz našega lambswoola izdelani izdelki (cotton 15/gg) so dosegli velik uspeh na ameriškem tržišču v čistem izvozu tako po kvaliteti kot kreativnosti, hkrati pa smo dosegli zelo ugodne cene.

Z izdelki iz šetland preje je moški program, tudi za ameriško tržišče, dosegel visok nivo cen. Količine so bile nekoliko manjše. Kupec, ki je prav te dni dobil našo ponudbo, zagotavlja, da bo naročilo za leto 1985 mnogo večje. Dogovarjamo se še z neko švedsko firmo, kolekcijo ji bomo poslali v teh dneh. Za leto 1985 ponovno poskušamo pridobiti firme, s katerimi smo že delali v čistem izvozu, vendar smo zanje v letu 1984 zaradi težav s prejemi delali le v predelavi. Trenutno pripravljamo kolekcijo s SPJ stroja za nemško firmo. Tuj kupci so vedno bolj zahtevni. Želijo majhne količine posameznih artiklov, izdel-

ki naj bi bili atraktivni, zahtevni po izdelavi tudi že v pletenju. Upamo, da nam bo uspelo s posodobitvijo strojnega parka — novimi investicijami ustreči tudi zahtevnejšim strankam.

Izvoz v predelavi (konfencioniranje) predvidevamo tudi v letu 1985 v isti meri kot doslej. Bolj ali manj so dogovorjene količine do februarja 1985. Prve dni februarja bo z novo kolekcijo prišlo do sklepanja pogodb do avgusta 1985.

Nekoliko lažje so razmere pri izvozu na klirinško področje. Znani so nam že artikli in količine za izvoz v ZSSR. Plan, ki ga predvidevamo za leto 1985, je s tem dosežen. Seveda se bomo tudi na tem tržišču, ne samo na zahodnem, spoprijemali s težavami, ki so najpogostejše pri surovinah.

Lepo je pogledati številčne rezultate o doseženih programih, ki so bili po načrtu predvideni za leto 1984. Še večje pa

je zadovoljstvo, kljub prestanim naporom v tozdih ob vsakomesečnem uresničevanju nalog, borb s kvaliteto, ponekod z majhnimi količinami, roki, primeri, da se tuji kupci vračajo, izražajo zadovoljstvo s kvaliteto in kreativnostjo. Še več — naše skladišče gotovih izdelkov je prazno, saj smo izvozili tudi izdelke, ki niso našli kupca na domačem trgu.

Kljub temu, da je rast izvoza iz leta v leto večja — v letu 1984 bomo dosegli že 28 odstotkov celotnega prihodka z izvozom, in to 15 odstotkov na konvertibilno področje — bomo morali izvoz v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju povečati tako, da bo znašal konvertibilni izvoz v celotnem prihodu več kot 30 odstotkov. Upamo, da nam bo predvideni plan na zahod in na vzhod uspelo povečati, kot to predvideva resolucija.

RAJKA REMEC

Razvoj je šel svojo pot

DELO CENTRA ZA RAZVOJ UMETNO OBRTNIH IZDELKOV GRIMŠČE

Preteklo leto je bilo uspešno za razvoj Centra Grimšče, ki je s svojim delovanjem opravičil obstoj. Ne glede na vse težave in pomisleke je razvoj šel svojo pot.

Delavci, ki si prizadevajo Centru zagotoviti uspešnost in ugled, so kljub vsemu uspeli in razširili krog tistih, ki verjamejo v uspeh. Že v začetku leta si je Center na razstavi domače obrti v Slovenj Gradcu pridobil naziv »mojster umetno obrtnih izdelkov«, kar je pomembno priznanje v Jugoslaviji.

Obseg poslovanja se je v letu 1984 v primerjavi s 1983 vrednostno in količinsko podvojil. Za leto 1985 pričakujemo razširitev dejavnosti in ponovno podvojitev rezultatov, tako da bi iz vseh dejavnosti Centra Grimšče dosegli 6 milijard prihodkov.

Poleg gospodarske dejavnosti so vzporedno tekla vzdrževalna dela, ki so tudi letos znatno prispevala k boljšemu videzu celotnega kompleksa. Posebno razveseljivo je, da nam je z asfaltiranjem ceste uspelo urediti pristop.

30. aprila 1985 se bo iz najetih prostorov izselila Lipa Ajdovščina in bo možno razširiti dejavnost Centra na zaželen obseg. Da bi Centru z njegovimi dejavnostmi omogočili zadosten obisk, smo sprejeli pobudo KS Bled, da se od maja 1985 v gradu sklepajo zakonske zveze (poroke). Na Bledu je letno približno 250 porok. S tako povečanim obiskom bi razširili delovanje vseh dejavnosti Centra, predvsem pa maloprodaje in kavarne.

Obisk in promet v Grimščah iz leta v leto raste in lahko rečemo, da so na videz nepremagljive začetne težave premagane. Obseg poslovanja kaže, da so vlaganja v obnovo upravičena in dajejo zagotovilo, da bodo Grimšče našle v gospodarstvu kraja in občine mesto, ki smo ga načrtovali.

MIRO ROZMAN

Razprava o sklepih 13. seje CK ZKJ

Podobno kot v ostalih osnovnih organizacijah Zveze komunistov v občini in republiki sta tudi osnovni organizaciji radovljiskih tozdvov v začetku oktobra organizirali razpravo o sklepih 13. seje CZ ZKJ.

Razpravljalci so menili, da v naši delovni organizaciji sledimo stabilizacijskim prizadevanjem družbe, morda ne vedno dosledno, vendar v tolikšni meri, da nimamo resnejših težav s poslovanjem. Veljati mora načelo doslednosti na vseh področjih, še posebej pri poslovnih odločitvah. V našem kolektivu si prizadevamo dosegati vedno boljše rezultate, ki pa so zaradi gospodarskih gibanj nižji od rezultatov nekaterih drugih panog industrije. Morali se bomo potruditi, da bomo povečali izvoz in temu v prihodnje posvetili še večjo pozornost. Osnovni problem je boljše organizacija povezave med delovnimi mesti. Dolžnost članov ZK je, da si prizadevajo za ohranitev relativne socialne varnosti delavcev. Občutno bo treba povečati produktivnost celotne delovne organizacije, ker

bomo le tako lahko ustvarili večji dohodek in si s tem zagotovili primerne osebne dohodke:

Čeprav je delegatski sistem kar dobro uveljavljen, v zadnjem času slabi aktivnost delegacij, prek katerih se delovna organizacija predstavlja navzven. To še posebej velja za delegacije za zbor združenega dela, saj je udeležba na sestankih vedno slabša. Del vzrokov je v slabo pripravljenih gradivih za seje skupščin, saj je delegatom ponujeno v obravnavo preveč formalnih zadev, zelo redke pa so problemske vsebine, pri katerih bi delegati v razpravah širše sodelovali. Kljub temu naj bi objektivne razmere ne bile opravičilo za neaktivnost delegatov, ki so dolžni opravljati svoje dolžnosti ne glede na razmere.

MK

Delegatska vprašanja

Na oktobrski seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti Radovljica je almirška konferenca delegacij postavila naslednja delegatska vprašanja:

Ponovno ugotavljamo, da so seja skupščine SIS za zdravstvo in seje ostalih skupščin SIS v delovnem času, zato predlagamo, da v bodoče sklicujete seje izven delovnega časa.

Prav tako smo že izrazili potrebo, da je vsaj v časopisu »Glas« redno objavljena informacija, katera je dežurna lekarna.

V lekarnah je še vedno čutili pomanjkanje zdravil. Posebej je to opaziti pri močnejših zdravilih za lajšanje bolečin, ki jih zdravnik rednim uporabnikom predpiše večjo količino skupaj, v lekarni pa potem dobijo le del predpisane količine. Zaradi tega morajo bolniki s kroničnimi boleznimi večkrat k zdravniku, kar pomeni izgubo delovnega časa za bolnika in dodatno delo za zdravnika. Predlagamo, da o tem na seji razpravljate in zavzamete ustrezno stališče.

Ne strinjamo se z novo organizacijo dela v ginekološki ambulanti, saj menimo, da bo ambulanta obratovala premalo dni v mesecu, da bi bilo mogoče zadovoljiti vse potrebe.

Prav tako se ne strinjamo z vnaprejšnjim naročanjem na pregled pri nekaterih zdravnikih splošne prakse (tudi za več dni v naprej), saj to pomeni vnaprejšnje planiranje bolezni. Hkrati menimo, da je potrebno popraviti uveljavljajočo se prakso, da določen zdravnik sprejema samo »svoje« paciente, tiste, ki sicer hodijo na pregled k drugemu zdravniku, pa ne.

Priporočamo, da v zvezi s 7. točko dnevnega reda pojasnite vzroke zmanjšane dotoka sredstev, kar je razlog, da predlagate povečanje prispevne stopnje.

Strokovna služba SIS občine Radovljica nam je pojasnila nekatera vprašanja, še vedno pa ni odgovora na vprašanja o oskrbi zdravil in organizaciji dela ginekološke ambulante, kar bi nam moral posredovati zdravstveni dom Radovljica. Objavljamo pojasnila strokovne službe:

Čas sej skupščin OZS Radovljica je primeren glede na možnosti udeležbe izvajalcev (izmena v osnovnem zdravstvu ob 13. uri) ob tej uri je v čakalnici najmanj uporabnikov. Glede na to, da je v večini delovnih organizacij dvoizmensko delo, pomeni izpad iz delovnega časa tudi v primeru popoldanskega sklica skupščine. Delegati 13. seje skupščine so izglasovali 13. uro za sklic skupščine kot primerno. Tudi predsedniki skupščin vseh SIS družbenih dejavnosti so na skupnem sestanku meseca oktobra soglašali s 13. uro.

Z Gorenjsko lekarno in ČP »Glas« Kranj so se dogovorili za objavo dežurnih lekarn. Dogovor bo realiziran takoj, ko jim bo Gorenjska lekarna Kranj posredovala zaprosen razpored dežurnih lekarn.

V zvezi z vnaprejšnjim naročanjem na pregled dr. Černe pojasnjuje, da je vpis za sprejem pacienta pri njem potreben zato, da prekomerno ne prekoračuje norme, dogovorjene z zdravstveno skupnostjo. Strokovna služba pa opozarja na 21. in 22. člen samoupravnega sporazuma o postopku in načinu, sprejetem na skupščini Občinske zdravstvene skupnosti Radovljica, ki določa izbiro zdravnika oz. možnosti zamenjave zdravnika.

Vzrok zmanjšane dotoka sredstev je nižja rast BOD v združenem delu od pričakovane. Sredstva skupne porabe so odvisna od rasti dohodka z 20% zaostajanjem, kar je v skladu z dogovorjenimi izhodišči. Ker je dotok dogovorjenih sredstev odvisen od BOD, je bilo potrebno uskladiti prispevno stopnjo.

MK

V koraku z novimi zakoni

USKLABITEV SAMOUPRAVNIH AKTOV Z ZAKONOM O RAZŠIRJENI REPRODUKCIJI IN MINULEM DELU

Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu je stopil v veljavo že aprila 1982. Razlogi za sprejetje tega zakona so zajeti v oceni, da je treba čimbolj popolno urediti odnose pri upravljanju in gospodarjenju s sredstvi ter pri uresničevanju pravic do dela osebnega dohodka na podlagi minulega dela, in sicer na osnovah, določenih z ustavo SFRJ in z zakonom o združenem delu.

Vsebina zakona je opredeljena nekoliko ožje, kot bi lahko sodili po njegovem imenu. Z zakonom se namreč ne urejajo v celoti odnosi v razširjeni reprodukciji niti zakon v celoti ne ureja pravic, obveznosti in odgovornosti v teh odnosih.

Kljub temu, da je rok že potekel, moramo v delovnih organizacijah splošne samoupravne akte uskladiti z zakonom. Na ravni delovne organizacije sta to Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo in Samoupravni sporazum o razporejanju čistega dohodka in skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Na ravni temeljnih organizacij pa sta to Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD in Pravilnik o osnovah in merilih za udeležbo delavcev v delitvi sredstev za osebne dohodke.

Hkrati, ko omenjene akte usklajujemo z zakonom, jih bomo uskladili tudi s panožnim samoupravnim sporazumom (o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo), ki ga sprejemajo temeljne organizacije združenega dela tekstilne industrije Slovenije.

Tako smo v Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo dolžni vnesti načelne opredelitve, ki bodo v skladu s spremembami načina odločanja pri uporabi družbenih sredstev kot to nalaگا zakon. Prav tako so spremenjena določila, ki so povezana z investicijami: zakon določa, da je treba odločitve o

investicijah sprejemati z eno od oblik osebnega izjavljanja, vendar različno obravnava velike in druge investicije.

V omenjeni samoupravni akt in skladno s tem v ostale akte je treba vnesti zahtevo, da se investicijska dejavnost opredeli v temeljih plana, sicer so odločitve organov in delavcev temeljnih organizacij nične. Na novo moramo opredeliti tudi združevanje sredstev na ravni delovne organizacije pri namenih, ki so vnaprej določeni. Večji pomen bo imel prioritetni vrstni red pri planiranih investicijah.

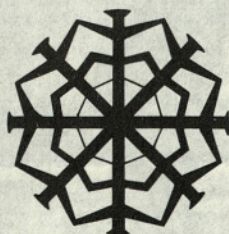
Na novo, drugače od dosedanje prakse, je treba urediti nagrajevanje na podlagi minulega dela. Zakon in panožni sporazum narekujeta, da se osebni dohodek delavca iz prispevka minulega dela ugotavlja na podlagi prispevka, ki so ga delavci dali k povečanju dohodka na osnovi uspešnosti pri uporabi družbenih sredstev in iz uspešnosti investiranja z družbenimi sredstvi.

Panožni samoupravni sporazum je že v javni razpravi po tozdih, o spremembah samoupravnih splošnih aktov s širšimi obrazložitvami pa bomo pripravili poseben Informator, ki bo v javni razpravi v drugi polovici decembra in v januarju. Vse pripombe bomo zbirali v pisarni samouprave.

MK

MLADINSKI SERVIS

17. 12. 1984 bo pričel redno delovati mladinski servis za občini Jesenice in Radovljica. Sedež servisa bo v spodnjih prostorih hotela Pošta, Titova 35, Jesenice. Uradne ure bodo vsako sredo od 12. do 17. ure v prostorih OK ZSMS Radovljica, Gorenjska cesta 25. Ustanoviteljem mladinskega servisa zaenkrat še ni uspelo zagotoviti telefona na sedežu servisa, zato svetujejo, da kontaktirate z vodjo servisa pisмено ali vsako sredo od 12. do 17. ure po telefonu 74-988 (OK ZSMS Radovljica).

Srečanje tekstilnih delavcev Gorenjske

Konec oktobra je na Bledu v Festivalni dvorani potekalo drugo srečanje gorenjskih tekstilnih delavcev. Za razliko od lanskega srečanja v Kranju je bilo letos zborovanje delegatsko, osredni namen pa je bil ob snovanju družbenih načrtov opozoriti na probleme tekstilne industrije.

Srečanja se je udeležil tudi predsednik slovenske skupščine Vinko Hafner, ki je uvodoma opozoril na pomen tekstilne industrije, na izstrošenost strojne opreme v tej panogi, na težavne pogoje dela tekstilnih delavcev, kar ima za posledico razmeroma pogoste delovne invalide. Tekstilna industrija hkrati ustvarja pomemben del izvoza in si s tem omogoča lastno likvidnost.

Poudaril je, da je odveč debata o tem, da tekstilna industrija nima pravega mesta v celotni slovenski industriji, kar potrjujejo tudi dobri ekonomski rezultati večine tekstilnih delovnih organizacij. Zato je v tem trenutku, ko stopamo v novo srednjeročno obdobje, pomembno, da tej panogi določimo ustrezno mesto v srednjeročnih planskih dokumentih in hkrati načrtujemo tudi modernizacijo strojne in druge opreme.

Osrednji govornik je bil Slavko Zalokar, direktor kranjskega Tekstilindusa. Temeljito je orisal delo in probleme gorenjske tekstilne industrije ter nanizal vrsto podatkov, ki kažejo na to, da gorenjske tekstilne tovarne dobro delajo, da se tekstilci ne ubadajo toliko s problemom, kako preživeti, ampak si prizadevajo hoditi v korak s svetovnim razvojem tekstilne industrije.

V enaki meri, kot so pomembni poslovni rezultati tekstilnih tovarn, je pomembno tudi izobraževanje tekstilnih delavcev. O težavah srednje tekstilne in obutvene šole v Kranju je spregovoril njen ravnatelj Anton Pelko. Povedal je, da se v celoti gledano interes za tekstilne poklice veča, vendar je premalo vpisa za določene usmeritve. Zato bi v bodoče morali več obveščati osnovne šole, kakšne so možnosti nadaljevanja šolanja. Usmerjeno izobraževanje je prineslo tudi prezahtevne programe v teoretičnem delu in okrnjene v praktičnem delu. Prav tako ne ustrezajo kratki programi. Delovne organizacije bodo morale večjo skrb nameniti proizvodnemu delu učencev in poskrbeti za ustrežnejše nagrajevanje inštruktorjev. Poseben problem predstavlja financiranje tega izobraževanja, saj bi morali posodobiti učne pripomočke in bolj nagrajevati prosvetne delavce, s čimer bi zmanjšali odhajanje drugim.

Delovno srečanje tekstilnih delavcev Gorenjske je ob koncu popestrila modna revija izdelkov gorenjskih tekstilnih delovnih organizacij, hkrati pa so v hotelu Jelovica potekala športna tekmovanja.

Športna srečanja

Ob dnevu tekstilnih delavcev Gorenjske — Bled 1984

Predsednik slovenske skupščine Vinko Hafner je uvodoma opozoril na pomen tekstilne industrije

je bilo za športno srečanje tekstilnih delavcev organizirano športno tekmovanje v kegljanju — borbene igre za ženske in moške ekipe in tekmovanje v šahu — ekipno.

Tekmovanje je potekalo na 4-steznem plastificiranem kegljišču in v mali dvorani v hotelu Jelovica na Bledu. Pričetek obeh tekmovanj je bil ob 8. uri. Istega dne je bila ob 13. uri tudi razglasitev rezultatov in podelitev priznanj.

Naša delovna organizacija je sodelovala le pri kegljanju z moško in žensko ekipo. V šahu nismo sodelovali, ker ni bilo zanimanja med našimi delavci.

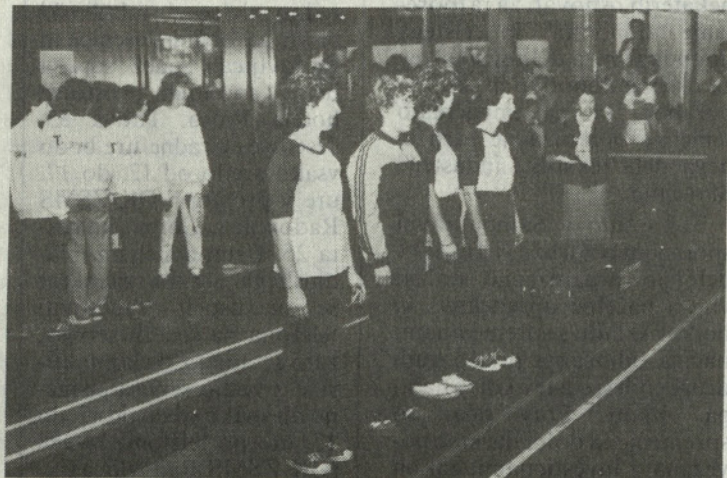
Kegljanje je potekalo pod vodstvom zveznih sodnikov, pod pokroviteljstvom TEKS-TILINDUSA in ob organizaciji ALMIRE. Sodelovalo je 11 moških ekip in 11 ženskih ekip in 11 ženskih ekip iz 12 delovnih organizacij. Te so: ALMIRA, KROJ ŠK. LOKA, SUKNO, GORENJSKA OBLAČILA, GORENJSKA PREDILNICA ŠK. LOKA, ZVEZDA, TRIGLAV KONFEKCIJA, TEKSTILINDUS, OBLAČILA NOVOST, ŠEŠIR ŠK. LOKA, BPT TRŽIČ, IBI KRANJ.

Almira je s svojima ekipama skušala doseči čimboljše rezultate, vendar se je pokazalo, da je bilo premalo treninga in da je premajhno tudi število rednih kegljačev.

Istega dne je bil tudi posvet delegatov za šport in rekreacijo iz tekstilnih organizacij Gorenjske. Posvet je vodil Darko Šegula, ki je edini profesionalni referent v TEKSTILINDUSU in v Kranju. Vsi navzoči smo soglašali s pobudo za organiziranje športnih tekmovanj tekstilnih delavcev Gorenjske. Ob tem smo sprejeli tudi naslednje usmeritve:

Pravico sodelovanja na športnih tekmovanjih tekstilnih delavcev Gorenjske imajo vse udeleženke tega dogovora oz. njihovi člani osnovnih organizacij sindikata in upokojenci. Izvajalci tega dogovora in nosilci aktivnosti teh tekmovanj so OOZS oz. konferenca OOZS.

Vsako leto, s pričetkom v letu 1985, se organizira sledeča tekmovanja: veleslalom, teke na snegu, šah, kegljanje, mali nogomet, kros, odbojko, streljanje in namizni tenis. Tekmovanja bodo za ekipe in posameznike, v moški in ženski

Almirski ženski kegljač pred startom

Predstavitve almirskih modelov

konkurenci, po ustreznih starostnih razredih.

Za pripravo in izvedbo posameznih tekmovanj se imenuje organizacijski odbor, ki šteje 15 članov. V odbor imenujejo vsi udeleženci enega člana. Sedež odbora je v TEKSTILINDUSU KRANJ.

Za vsa športna tekmovanja se pripravi osnutek pravil — razpisov, ki jih obravnavajo in sprejmejo komisije za šport in rekreacijo OOS udeleženk.

V mesecu decembru tekočega leta se določi datum, mesto, kraj in pokrovitelj posameznega tekmovanja. V posamezni občini—udeleženki je v enem letu lahko le dvoje tekmovanj.

Stroški tekmovanj se financirajo iz skupnih sredstev, ki jih

prispevajo vse udeleženke na osnovi števila zaposlenih delavcev. Znesek na zaposlenega delavca se ugotavlja letno na osnovi predračuna stroškov športnih tekmovanj. Stroški obsegajo: organizacije tekmovanja, priznanja tekmovalcem — ekipam in prehrana udeležencev.

Vse razglasitve posameznih tekmovanj se izvede po končanem posameznem tekmovanju.

Vsa ekipna tekmovanja se ustrezno točkuje in na koncu leta se objavi skupne rezultate vseh udeležencev.

Pripravili:
MELITA ROGAČ
MENDI KOKOT

Nekaj povzetkov seminarских nalog in predavanj programa podiplomskega študija

2

Cilj vseh naporov po lastnem razvoju in obvladovanju samega sebe je v tem, da se posameznik prilagodi in vključi v okolje, v katerem živi, kajti na ta način postaja sestavni del okolja, kjer živi, in ima možnost, da kot enakopraven član izboljša delovne učinke. Pri delu vsakega človeka je poznavanje samega sebe zelo pomemben činitelj. Zaupanje vase raste vzporedno z uspehom, uspeh pa se doseže le z dobrim in marljivim delom, z vsakodnevnimi vajami. Pri doseganju dobrih rezultatov ima poleg vaje veliko vlogo strategija in taktika, ki jo uporabljamo pri oblikovanju odločitev oziroma pri uresničevanju plana. Zaželjeno je, da se pri načrtovanju lastnega dela ne začne s prevelikimi zahtevami. Ljudje, ki delajo v naši bližini ne organizirajo enako svoje napore niti ne občutijo enako pomembnost naloge. Lahko se navdušujejo nad napori ali pa jih podcenjujejo. Če delamo v začetku neusiljivo, si omogočimo boljše napredovanje.

Kakšno taktiko bomo uporabili pri oblikovanju odločitev in planiranju, je v veliki meri odvisno od strategije in taktike poslovnega sistema, v katerem delujemo. Strategijo in taktiko poslovnega sistema odreja in usklajuje vodilna struk-

tura. Vzemimo za predpostavko, da je strategija in taktika, ki jo je začrtala vodilna struktura, zelo dobra za razvoj poslovnega sistema in da jo je treba le uresničiti v praksi. Pri uresničevanju taktike je zelo pomemben činitelj kvaliteta odločanja vodstvene strukture. Ko začrtamo strategijo in taktiko poslovnega sistema in se odločimo zanjo, moramo opustiti nadaljnja kolebanja.

Nesposobnost, da nekaj začnemo, je posledica neodločnosti. Odločnost je navada, za katero veljajo naslednja pravila:

- odločati se je treba o majhnih problemih,
- odločno moramo izpostaviti dejstva,
- opustiti moramo nepotrebne alternative,
- postopati moramo v skladu z lastnimi odločitvami.

Naglica in neelastičnost sta nevarnosti, ki ju prinaša hitro odločanje. Človek, ki za oblikovanje odločitve porabi več časa, kot je potrebno, običajno ne uporabi drugega kot ponovno dokazovanje. Namesto da bi uporabil ustreznejše načine, se ponovno vrača k zaključku, do katerega je že prišel.

Delovati odločno pomeni biti pripravljen, da se posel pravilno začne. Odlaganje začetka je stanje, ki vodi k neuspehu. Pomembno je, da mislim in občutkom ne dopustimo vpliva na delo, ki ga je treba opraviti. Nalogo moramo opraviti in pri tem obdržati občutek svežine in moči.

Da bi delo dokončali, je potrebna iniciativa in vztrajnost. Zato je nujno:

- vedeti, kaj želimo in katere postopke je potrebno uporabiti do cilja,
- odločati se brez odlašanja,
- ne odlašati z delom; pravi postopek pride sam posebi,
- ne se umikati dejstvom; čim prej se moramo odločiti za delo,
- vsak dan je treba nekaj izboljšati,
- določimo normo, načrt dela za vsak dan,
- nadaljevati z delom, dokler ga ne dokončamo.

V dosedanjem zapisu je prikazano, kako bi morali delovati udeleženci poslovnega sistema. V praksi je to nekoliko drugače. Življenje vsakega poslovnega sistema oziroma delovne organizacije kot del dinamičnega sistema ni naravnano na ponavljanje nalog, ampak je najpogosteje kvalitativna sprememba, ki jo dosežemo s kakovostjo (veščina, sposobnost) tistih, ki odreja taktiko.

Zelo težko je odrediti taktiko in uvesti določena pravila v poslovni sistem, vendar je še težje to uresničiti v praksi. Tisti, ki bi to morali udejaniti, že zavzemajo svoje položaje, pogosto niso pripravljeni sprejeti dodatnih nasvetov in pojasnil ter delajo po planih in predvidevanjih, preizkušnih na podlagi ustaljenega razmišljanja in prakse.

Nevarnost sprememb ni mit, ampak dejstvo, ki ga potrjuje zgodovina. Da bi razumeli bistvo strahu pred težavami, moramo razumeti, da ni vprašljiva slaba vsebina ali osebne slabosti človeka. Nasprotno, strah pred težavami predstavlja vedno prisotni faktor vzrokov in posledic, ki vplivajo na logiko in na občutke.

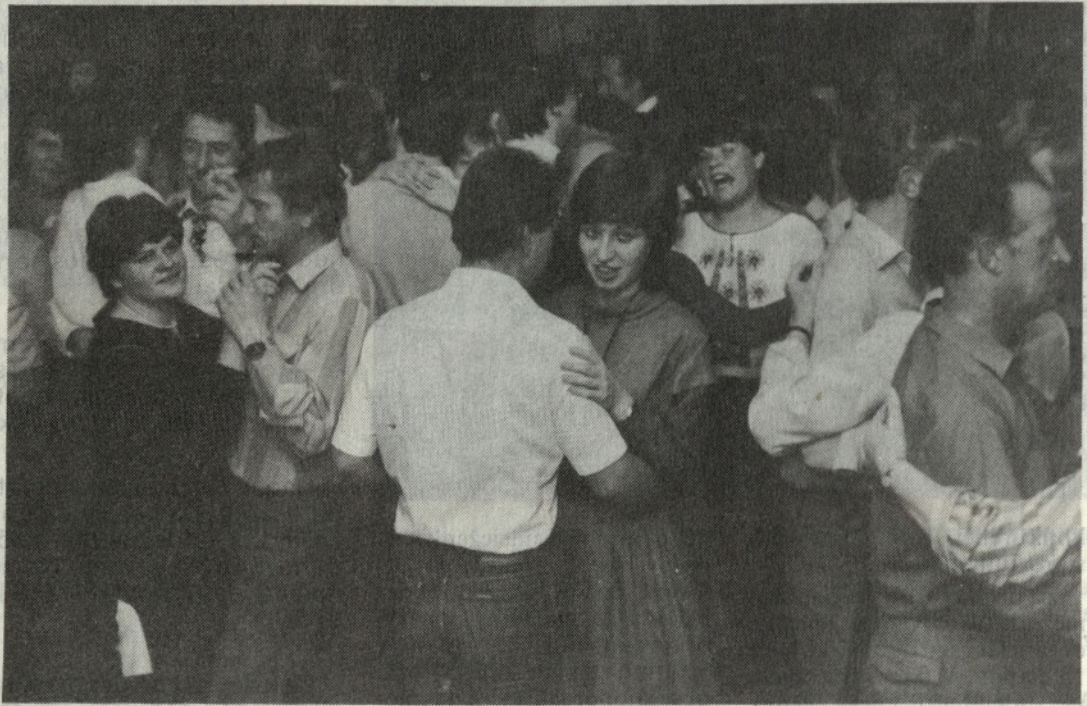
Težave preprosto predstavljajo pomemben činitelj. Lahko imajo negativen učinek tako na zadovoljstvo na delavnem mestu kot na napredovanje. Zaradi tega nevarnost težav lahko vpliva na človeka in na kriterije odločanja. Kaže, da naša neopredeljena, nenadna razmišljanja najpogosteje opazimo pri umikanju nevarnostim.

(se nadaljuje)

SRETAN OSTOJIČ

DAN ALMIRE

Z družabnega dela srečanja

Zadnjo soboto v oktobru so almirskesindikalne organizacije na Bledu tudi letos pripravile prijetno srečanje delavcev in upokojencev našega kolektiva. Namen srečanja je bil, kot je uvodoma povedala predsednica konference sindikalnih organizacij Mili Černe, da vsi, ki so se soočali in ki se soočamo z vsakodnevno težo osemurnega delavnika in z različno težkimi obdobji ustvarjanja boljših delovnih razmer in boljšega gospodarjenja, preživimo prijeten, sproščen večer.

Po uvodnem pozdravu je direktor delovne organizacije Miro Rozman v kratkem otvoritvenem govoru vsem navzočim najprej zaželel prijetno srečanje, nato pa ocenil gospodarjenje v tem letu kot uspešno, kar pomeni ugodno osnovo za prihodnje leto, na kateri pa bomo lahko gradili le ob dobrem in kvalitetnem delu vsakega posameznika.

Čeprav srečanje ni imelo delovnega značaja, so predsedniki izvršnih odborov sindikata pripravili poročila o delu v preteklem obdobju in nalogah za naslednje leto, saj smo se zbrali v kar velikem številu — srečanja sta se udeležila tudi predsednik in sekretar občinskega sindikalnega sveta Vladimir Silič in Mirko Rimahazi — in je bilo prav, da ob tej priložnosti opravimo pregled delovanja sindikata.

Podobno kot prejšnja leta so predsedniki delavskih svetov podelili jubilejne nagrade za deset, dvajset in trideset let dela v Almiri. Za trideset let zvestobe so jubilejne nagrade prejeli:

— **TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica**
Marta Ambrožič
Kati Beljan
Ivanka Felicijan
Rozalija Ferik
Cilka Janc

Ivan Jeglič
Julka Legat
Janja Lotrič
Mira Marinčič
Jože Marolt
Fani Šuligoj
Marija Vidic
Pavla Vipotnik
Marija Vovk
Rozka Zupan
Kristina Štefelin
Marija Zagorc

— **TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj**
Tilka Janc

— **TOZD Trgovina**
Mimi Kokalj
Rajka Remec

— **SDS skupnih služb**
Mili Černe
Marica Čeh
Francka Erman
Rezka Oblak
Angelca Rezar
Marija Štibelj
Angelca Zupan

Dvajset sodelavcev in sodelavk, ki so letos odšli v pokoj, pa je prejelo spominske fotografije in knjige.

Program srečanja je z narodnimi pesmimi povezoval almirski ženski pevski zbor. Ob koncu prvega dela praznovanja smo si ogledali še modno revijo zimskih in poletnih izdelkov, ki so jih predstavili domači manekeni, kar je bil hkrati uvod v družabni del srečanja.

MK

Predsednica IO OOZS TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica — šivalnica Vlasta Bergelj nas je seznanila z delom izvršnih odborov v letošnjem letu:

Vodstvu sindikata se izteka prvo leto dveletnega mandata, zato moramo oceniti opravljeno delo, postaviti izhodišča za nadaljnje aktivnosti in pogljobljeno sodelovanje pri najaktualnejših nalogah v delovni organizaciji. Naša aktivnost je bila usmerjena k razvoju samoupravnih socialističnih odnosov, k uveljavljanju načela dobrega gospodarjenja in k utrjevanju delavčeve vloge kot nosilca odločanja o vseh pomembnih skupnih in splošnih zadevah ter interesih. Mislim, da smo v precejšnji meri tudi uspeli, tako da je danes naša sindikalna organizacija pomemben dejavnik in gibalo razvoja. Danes lahko trdimo, da so delavci postali odgovorni gospodarji svojega dela, saj prek delegatov v samoupravnih organih odločajo o vseh vprašanjih, ki zadevajo njihove interese.

Delo, ki so ga opravile osnovne organizacije, je bilo obsežno in tudi zahtevno. Zato smo skrbeli za izobraževanje našega članstva, saj le z dodatno informiranostjo in razgledanostjo lahko sledimo toku razvoja in hitrim spremembam v gospodarstvu.

Sindikat je odigral veliko vlogo pri izvajanju gospodarske stabilizacije. Vsi se zavedamo, da bomo le z delom izboljšali stanje, kakršno je sedaj v gospodarstvu in tudi v naši panogi.

Se posebej se moramo zavzemati, da bomo bolje in učinkoviteje prispevali k boljšim rezultatom. Čeprav smo majhen kolektiv, smo s svojim delom dokazali, da je mogoče z delovno zaveštjo prebroditi vse težave, saj smo bili v pretežni večini pripravljeni delati, kadar so tako zahtevale proizvodne potrebe, pa naj bo to prosta sobota, nedelja ali podaljšan delovni čas. Delovni čas prilagajamo predvsem proizvodnji za izvoz.

Ena od trajnih nalog, ki smo jo izvajali, je bila zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih. Urejena prehrana in načrtnemu razreševanju stanovanjske problematike pa se je pridružila tudi skrb za letovanje. Počitniški dom, katerega nam zaradi izredne lege nekateri kar zavidajo, sproti še urejamo. Za delovne akcije, ki so vsakoletne, nam ni težko dobiti pridnih rok in ob vsakem zaključku ugotovimo, da je majhnih kapacitet doma

Program aktivnosti in nalog konference sindikata za leto 1985 je predstavila predsednica IO OOZS TOZD Proizvodnja pletenin Bohinj Malka Čufer:

Podlaga za celotno aktivnost je zlasti dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Nove zakonske ureditve in ukrepi ekonomske politike bodo povzročili velike spremembe pri pridobivanju dohodka, kar je osnova za marsikatero odločitev, zato je potrebno:

— zasledovati z resolucijo določene cilje, dograjevati sistem delitve po delu in rezultatih dela, spodbujati inventivno dejavnost;

— vključevati se v fazi nastajanja planskih dokumentov, obravnavati rezultate poslovanja ter

predlagati ukrepe, posebno pozornost nameniti izvozu, gibanju skupne in splošne porabe ter veliki meri stroškov proizvodnje;

— budno spremljati socialno varnost delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in po potrebi predlagati ustrezne ukrepe, zasledovati stanovanjsko politiko, izboljšati delovne razmere, skrbeti za družbeni standard in splošno počutje;

— usklajevati posamezne interese med delavci v združenem delu, usklajevati interese med posamezniki in splošnim družbenim interesom,

preprečevati nastajanje konfliktnih situacij in se vključevati pri njihovem razreševanju;

— doseči večji vpliv delavcev na odločanje v delegatskih skupščinah, zasledovati delo delegacij in samoupravnih or-

ganov, pospeševati delo sindikalnih skupin in okrepiti interes delavcev za samoupravno odločanje na vseh ravneh;

Posebne naloge v letu 1985 poleg rednega dela pa so priprave na volitve, saj z izborom kandidatov sebi postavljamo vodstvo, ki naj bi nas z odgovornim delom popeljali v naslednje obdobje, ki nikakor ne bo lahko, saj dnevno slišimo prek sredstev javnega obveščanja, da bo težko in trdo, polno velikih sprememb. Zato izbor teh ljudi terja intenzivne priprave, medsebojno vsebinsko in časovno usklajevanje ter organizirano izvedbo v vseh organizacijah in organih.

uspeh enkrat. Zaradi smo se letos odločili za nakup bivalnih počitniških prikolic, ki bodo popestrile ponudbo za letovanje.

Velika skrb je bila tudi namenjena socialno ogroženim. Vsak signal o takih problemih takoj sproži reakcijo ustreznih samoupravnih organov.

Pomembna oblika pomoči našim delavcem je tudi štipendiranje njihovih otrok ne glede na njihovo usmeritev.

Če pogledamo osebne dohodke, ugotovimo, da za delo v rednem delovnem času nismo imeli doplačil do minimalnega osebnega dohodka.

Posebno priznanje sindikatu daje tudi organizacija RK, saj je sindikat nosilec in organizator vseh krvodajalskih akcij. Kljub temu, da smo ženski kolektiv, ne zaostajamo za ostalimi, saj se število prijavljenih krvodajalcev suče okoli 100. Še naprej krepimo to hu-

mano akcijo in vključujemo vsako leto nove krvodajalce. V letošnjem letu smo tudi dobili priznanje in zlato značko za dolgoletno prizadevanje pri organizaciji krvodajalskih akcij.

Na kulturnem področju smo skrbeli, da so delavci lahko obiskovali kulturne prireditve v okviru akcije za kolektive, odzivali smo se vabilom OSS na ogled gledaliških in opernih predstav v Ljubljani pa tudi doma je bil sindikat organizator raznih proslav in prireditev.

V športu smo sodelovali v smučanju in kegljanju. Zelo uspešno je bila izvedena republiška tekstiljada v kegljanju pod našim pokroviteljstvom, vendar šport še vedno šepa, saj mati, žena, delavka težko najde prosti čas za šport — rekreacijo.

To so rezultati dela sindikalne organizacije za prvi del mandatnega obdobja. Skromni so, vendar so kljub temu zahtevali veliko naporov, saj v sindikalni organizaciji ni profesionalcev, ampak so ljudje, ki so na svojem delovnem mestu 8 ur zadolženi za delovne naloge in opravila, zato se moramo njihovi aktivnosti in vztrajnosti ter pomoči in sodelovanju vseh zahvaliti za dosežene uspešne rezultate.

Po ustanovitvi SIS za oskrbo malčkov s sladkarijami in igračkami je najino delo fiktivno in hvale vredno.

Radovljica v letih 1400-1600

15. decembra 1457 sta Katarina Celjska in cesar Friderik III. sklenila pogodbo, s katero je Habsburžanom pripadla skoraj vsa celjska posest v nemški državi, tudi Radovljica. Habsburžani si niso hoteli odtujevati na novo pridobljene posesti z oddajanjem v fevd. Rajši so jo upravljali sami preko svojih oskrbnikov ali pa so jo oddajali v zakup. Tako je bil leta 1473 cesarski oskrbnik Gašper Hawenspek v Lipniškem gradu, ki ga omenjena leta opominja cesar Friderik, da naj pazi, da se bodo izvrševala določila iz njegove listine, s katero je ukazal, da se mora vse blago prevažati skozi Radovljico zato, da tamošnja mitnica dobi mitnino.

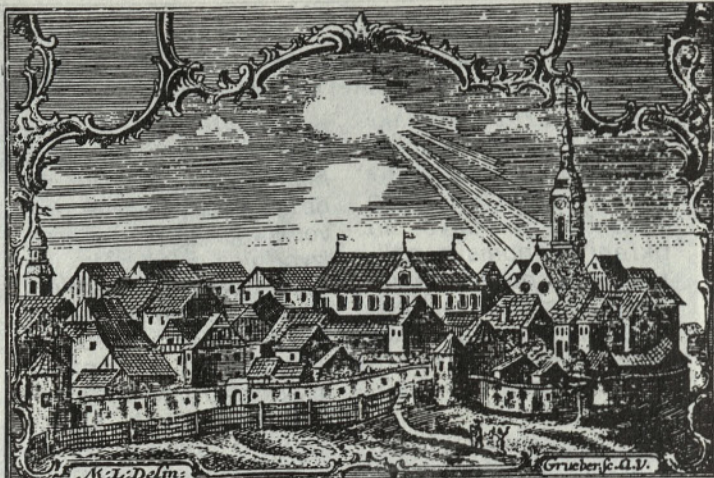
Dne 22. marca 1476 beleži listino, s katero je cesar Friderik izročil Lipniški grad z deželjskim sodiščem in urad »Gorenje« in »Dolenje« Radovljice Juriju Kacijanarju. V tem času sta bila tudi vpada Turkov v naše kraje. Na svojem pohodu so morali iti tudi mimo Radovljice, vendar nimamo vesti, če so povzročili kaj škode. Sicer pa so bili Turki redki gostje v naših krajih. Lahko rečemo celo, da je zgornji konec Gorenjske od vseh slovenskih pokrajin od Turkov še najmanj trpel. Zato gre za sluga deželni obrambi, ki je zavarovala gorske prelaze proti Koroški. Tako so Turki, ki jih Gorenjska ni posebno zanimala, iskali lažje poti do Koroške in jo našli čez Štajersko. Za vsak primer je bila tudi na Gorenjskem organizirana veriga kresov, ki naj bi javljali prihod Turkov. Eden od

kresov je bil v neposredni bližini Radovljice, drugi pri sv. Petru nad Begunjami, tretji na Bledu itd.

Za razvoj trga je pomembna listina iz leta 1478, s katero je cesar tržanom dovolil, da smejo medse sprejemati ljudi z dežele. Sprejemščina je znašala 13 goldinarjev, priseči pa so morali v nemškem in slovenskem jeziku. Podobno dovoljenje je tri leta prej dobila tudi Ljubljana. Zdi se, da je cesar ob pomajnkjivi deželni obrambi na ta način želel zaščititi kmete, ki se razen v redke tabore niso imeli pred Turki kam skriti. Sicer pa je Radovljica v tem času dobro napredovala. Leta 1485 se omenja sodnika Janeza Pachnerja, leta 1504 pa notarja in sodnika Udalrika Stosserja. Verjetno je bilo v tem času v Radovljici dosti obrtnikov, saj se leta 1491 omenjajo pri gra-

Pečat z grbom dunajskega prošta Pavla Oberstaina (Arhiv Slovenije, Augsburg, listina 1510, april 7, vidimirana od Oberstaina v Ljubljani 1517, junij 1)

Marko Layer: Radovljica (Sredina 18. stoletja)

dnji mostu čez Savo pod goričanskim gradom ob izlivu Sore v Savo. V ta čas segajo tudi začetki šole, ki je bila takrat (na začetku 16. stoletja) verjetno v župnišču. Iz teh časov se moramo spomniti rojaka po imenu Paul Oberstain, ki se je rodil v Radovljici med leti 1470 in 1480. Spomladi leta 1501 se je pod imenom Paulus Stayner de Laybaco vpisal na dunajsko univerzo in že leta 1505 na njej predaval retoriko, stilistiko in glasbeno teorijo. Potem je odšel v študij v Ferraro, kjer je bil 7. oktobra promoviran v doktorja prava. Ko se je vrnil, je postal svetovalc in tajnik cesarja Maksimilijana I., pozneje pa je bil viden diplomat tudi pod cesarjem Ferdinandom I. Postal je plemič, podelili pa so mu tudi dunajsko proštijo pri sv. Štefanu. Dunajski prošt je bil obenem tudi univerzitetni kancler. To proštijo je imel Oberstain od leta 1516 pa vse do smrti leta 1544 (po Simonitiju).

Radovljico so med leti 1480 in 1490 dobili v zakup Kreighi, ki so bili obenem tudi zaku-

pniki briksenškega blejskega gospostva. Kreighi so tako združili dve posestvi, ki sta stoletja mejili eno na drugo. Nesmotno gospodarjenje Kreighov je povzročilo dolgoletne spore med podložniki radovljiške in blejske graščine, saj so Kreighi npr. kmetije radovljiških kmetov podeljevali blejskim in obratno. Tako nastale spore med podložniki je še sto let pozneje reševal takratni blejski zakupnik Herbert Turjaški.

Posebno pomembna za Radovljico je listina, ki jo je 21. marca 1510 v Augsburgu izdal cesar Maksimilijan I. V omenjeni listini se Radovljico prvič omenja kot mesto. Z listino je cesar prepovedal v mestu Radovljica vse gostilne, ki niso mestne, ker se mestu godi škoda ... Leta 1509 je bil na Gorenjskem močan potres. Blejski grad je bil močno poškodovan, saj sta blejska zakupnika Polyxena Kreigh in njen drugi mož Puchheim še leta 1515 živela v Radovljici.

4. februarja leta 1515 je Radovljica menjala gospodarja. V listini, ki jo je cesar izdal

Nisem odgovoril, ona pa je naslonila glavo na moje rame in kmalu zaspala. Sam pa sem bedel še dolgo v noč in žalostno ugotavljal, da to ni več dekle, ki sem jo poznal in ljubil. Morda sem ji od vsega začetka preveč popuščal. Mogoče bi kdaj moral povzdigniti glas, reči ne, pa tega nisem storil. Čutil sem le, da jo imam še vedno rad, četudi se je v zadnjem času zelo spremenila. Ni opazila, da sem razdvojen in nesrečen, da je toliko vprašanj, ki zahtevajo odgovor. Morda bova na dopustu imela več časa, sem se potolažil. Ne bova obremenjena z vsakdanjimi problemi in se bova o vsem lahko mirno pogovorila.

Napočil je dan najinega odhoda. Zame je bilo to prvo potovanje z letalom in Maruša je uživala, ko je opazila, kako pozorno sledim stevardesinim napotokom in kako sem pri vzletu krčevito oklepal zaponko varnostnega pasu. Ne da bi me bilo strah, ampak malce nelagodno sem se počutil, ko smo se odlepili od tal.

V Splitu nas je pričakalo izredno lepo vreme. Ko sva uredila vse formalnosti, sva šla na kopanje. Čeprav je bila plaža ogromna, je bilo vseeno težko dobiti prostor. Ko sem ga našel, se je Maruša namrdnila, češ, med samimi tujci in starci bova.

»KOSEK«

Poletje s tujko

2.

Naslednji dan nama je minil v nakupovanju njene dopustniške garderobe. Šele zvečer sva imela nekaj časa zase. Želel sem se z njo pogovoriti kot že tolikokrat, a me je kot vedno zavrnila, češ da ni nič narobe, da me ima rada.

»Ljubiva se, Oskar, celo večnost se že nisva in tako noro sem si te včasih zaželela! Ne zgubljava časa z besedami, pridi, ljubezen moja!«

Nasmehnil sem se njeni vnemi, se stisnil k njej in jo začel nežno božati in poljubovati.

»Kasneje, Oskar, kasneje, vzemi me celo, takoj, zdaj, mar ne čutiš, da gorim!«

Nenadoma se mi je vse uprlo, sit sem bil njenih poveljevanj. Vzela sem jo grobo in silovito kot nikdar prej, a tega še opazila ni. »Dragi bil si čudovit, še nikoli nisem tako uživala!«

v Innsbrucku, piše, da sta za 19.000 goldinarjev Wolfgang Dietrichstein in njegova žena Magdalena prevzela v zastavo Lipniški grad, mesto in urad Radovljico, sodnijo, trg, mitnico itd. Wolfgang se kot gospod Radovljice omenja še leta 1549. Leta 1571 pa se kot zastavni gospod Radovljice omenja Moritz Dietrichstein, ki je bil obenem tudi dedni lovski mojster vojvodine Kranjske. Z Moritzem Dietrichsteinom je tesno povezan silovit razvoj protestantizma v naših krajih.

Splošne razmere so leta 1515 povzročile, da je na ozemlju današnje Slovenije prišlo do vsesplošnega kmečkega upora. Glavni vzrok za nemire v Radovljici oziroma v njeni bližnji okolici je bil predvsem spor med radovljiškimi meščani in kmeti brikensškega blejskega gospostva in radovljiške graščine. Radovljičani, ki jim je trg v mestu prinašal znatne dohodke, so kmetom prepovedali opravljati rokodelsko in gostilničarsko obrt ter trgovati izven mesta. Kmetje se povečini za prepoved niso menili, zato so meščani intervenirali z oboro-

ženci, ki so ropali vaške obrtnike in gostilne.

V odgovor na tako početje so se kmetje organizirali v kmečko zvezo. Vodja upora v tem koncu je bil radovljiški podložnik Klander. Upor se je za kmete nesrečno končal. Da je imel široke razsežnosti, lahko preverimo v radovljiškem urbarju iz leta 1579, kjer imajo prenekateri kmetije kot dajatev vpisan puntarski pfenig, ki ga je oblast naložila kmetom kot kazen za sodelovanje v uporu. Kakšno vlogo je imela Radovljica sama v tem uporu ni znano. Ne stanovski arhiv ne kakšna druga literatura iz tistih časov ne omejeta, da bi Radovljica kakorkoli sodelovala v uporu ali bila ob morebitnem napadu kmetov resneje poškodovana. Verjetno je Dietrichsteinu uspelo pomiriti uporne kmete ali pa je zveza zaradi znanih dogodkov na Štajerskem (usodni poraz kmečke vojske pri Celju, kjer je po nekem poročilu padlo 700, po drugem pa celo več kot 2000 kmetov) razpadla prej, preden je mogla bistveneje škoditi gosposki.

(Se nadaljuje)
STASO ADAM

Nove možnosti letovanja

Čeprav se že nekaj časa spogledujemo z zimskim mrazom in so poletne počitnice domala že pozabljene, ne bo odveč, če se seznanimo, kakšne bodo možnosti letovanja prihodnjo sezono.

Poleg letovanja v počitniškem domu v Kraljevici, kjer si prizadevamo vsako leto še izboljšati bivalne razmere — pred novo sezono načrtujemo izboljšavo prostora za jedilnico in montažo polken — smo z nakupom treh počitniških prikolic konec septembra razširili možnosti letovanja.

Eno od prikolic smo takoj poskusno postavili v Čateške Toplice pri Brežicah in s tem omogočili letovanje tudi v zimski sezoni, kar je novost v dosedanji praksi organizacije letovanj. Prikolice so zimskoletne, s tem da je pozimi omogočeno ogrevanje z električnim ventilatorskim grelcem. Nabavili smo tudi nekaj posode, vzglavnike in odeje.

Sprva je bilo zanimanje za letovanje v zimskih mesecih razmeroma dobro, ena od bohinjskih sodelavk se je tudi hitro odločila za prvo letovanje. Kasneje je prvi letošnji sneg zmanjšal prvotno navdušenje, tako da ostaja prikolica v Čateških Toplicah do nadaljnega nezasedena. Hkrati je poraslo zanimanje za letovanje v spomladanskih mesecih, predvsem aprila in maja, ter v poletnih mesecih.

Ker pričakujemo, da bo v poletni sezoni veliko prijav za letovanje v počitniških prikolicah, moramo že sedaj raz-

mišljati, v katere počitniške kraje jih bomo postavili. Glede na to, da je razmeroma veliko zanimanja za letovanje v toplicah, bi se v okviru sindikata veljalo dogovoriti, da ena prikolica ostane v toplicah, dve pa postavimo v obmorske letoviške kraje. Nekaj predlogov smo že prejeli: Punat na Krku, Stoja pri Puli, avtokampi v okolico Poreča in Vrsarja, Rab, Sv. Štefan pri Novem Gradu, vendar vse, ki vas zanima tovrstno letovanje, vabimo, da nam posredujete svoje želje in predloge, ki jih bomo zbirali v pisarni samouprave. Hkrati vabimo upokojence, da se dovolj zgodaj prijavijo za letovanje v počitniškem domu (marca, aprila) ali v počitniški prikolici (zimski in poletni meseci). Če bo dovolj zanimanja, bomo počitniški dom odprli prej kot pretekla leta in tudi ustrezno podaljšali čas obratovanja. Redni razpis za letovanje bomo pripravili konec aprila 1985 in tedaj objavili tudi cenik storitev.

MK

PAVLVS, AB OBERSTAIN, CARNVS, ARTIVM, Philosophiae & vtriusq; Iuris Doctör, Sacratissimä Cesaris MAXIMILIANI à Consijs & secretis, Magnifico & clarissimo viro Dño CAROLO Ruino de Regio Iuriū omniū Doctör totius Italiæ celeberrimo Domino & praeceptorisuo amantissimo Salutē.

Začetek Oberstainove hvalnice v čast cesarja Maksimilijana I. iz leta 1513 (Obj. Simoniti: Humanizem na Slovenskem, SM Ljubljana 1979)

»Ne tečnari, tu bova imela vsaj malo miru, prišla sva v glavnem zaradi sonca in vode, mar ne?« Okoli naju so res bili večinoma tujci. Nemci in Angleži, pretežno starejši zakonski pari. Všeč mi je bilo, da se bova lahko nemoteno pogovarjala, da v neposredni bližini ne bo kričanja in otrok, ki bi neprestano tekali sem in tja.

Maruša je sicer nekaj protestirala, a tokrat sem bil odločen: »Jaz ostanem tu, ti pa si lahko poiščeš drug prostor, če misliš, da tvoja prekrasna postava tu ne bo imela dovolj primernih občudovalcev. Zamerila mi je in pri kosilu skorajda nisva govorila. Mizo sva dobila v kotu, tik ob terasi, kar seveda Maruši spet ni bilo všeč. upala pa je, da bova dobila vsaj kakšno prijetno družbo. Oddahnil sem si, ko je šef strežbe privedel k mizi Nemko srednjih let.

Dopust se je zame lepo začel. Maruša je še vedno trmoglavila, odgovarjala samo z da in ne, kar pa me ni posebno motilo. Se bo že sprijaznila z usodo, ki jo je tako nemilosno odrinila v kot. Nekajkrat sem opazil rahlo začudene, pa vendar diskretne poglede najine sosedice pri mizi. Verjetno se je spraševala, zakaj se ne pogovarjava, sva morda sorodnika ali parček. Kot sem slutil, je Marušino nerazpoloženje kmalu prešlo, vživela se je. Imela sva nekaj čudovitih dni tako kot v začetku najine ljubezni. Verjel sem, da naju bo ta dopust dokončno zblížal.

Maruša ni veliko plavala. Imela je težave s srcem in se je hitro utrudila. Pretežno je bila v senci in brala. Sam sem odlični plavalec in sem le malokrat prilezel na suho.

Nekega večera sem Marušo nagovoril, da sva šla igrati tenis. Rad sem imel ta šport, s katerim sem se tudi sicer ukvarjal in želel sem, da bi se ga tudi Maruša naučila. Ni šlo, že po nekaj minutah je bila strahovito utrujena. Edina sprejemljiva zabava zanjo je bil ples. Sam nisem plesal, a sem jo vsak večer spremljal na plesišče. Medtem ko je ona plesala, sem sedel pri mizi, srkal viski in se dolgočasil.

Nekega večera je v bar prišla tudi Nemka, ki sva jo sicer videvala le pri kosilu in večerji. Pri mizi je bil še prostor in prisledla je. Plesala ni, zapletla sva se torej v pogovor, ki pa nekako ni stekel zaradi moje pomanjkljive nemščine. S pogledom sem na prenatrpanem plesišču iskal Marušo. Plesala je s tipom, ki je bil za pol glave manjši in je neprestano lezel vanjo z besedami in zoprnim smehom. Jezil sem se nanjo, ker ni imela nikoli dovolj časa in potrpljenja, da bi me vsaj za silo naučila plesati. Če bi me, me zdaj ne bi grizlo ljubosumje.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZAHVALA

Sodelavkam šivalnice se za darila ob najini upokojitvi iskreno zahvaljujemo.

MARIJA ZAGORC
IVICA SODJA

Obisk v Almiri

Našo delovno organizacijo večkrat obiščejo učenci osnovnih šol, ki si želijo ogledati proizvodne prostore in potek proizvodnje. Konec novembra so se oglasili nekoliko mlajši šolarji, tretješolci osnovne šole A. T. Linhart iz Radovljice, ki so v naslednjih zapisih ter risbah strnili vtise o Almiri:

V Radovljici je tovarna Almira, kar pomeni ALPSKA MODNA INDUSTRIJA RADOVLJICA.

Ima veliko strojev in delavcev. Imajo pletilne in šivalne stroje, tekoči trak in navijalni stroj. V tovarni izdelujejo pletenine, plašče, kostime, puloverje, bluzo kape, šale itd. Surovine dobijo doma, delno pa jih tudi uvažajo. Vsak končni izdelek je delo velikega števila delavcev.

Tovarna ima svoje trgovine po vsej Sloveniji. Svoje izdelke izvažajo tudi v druge države.

Ponosni smo na to tovarno, saj daje mnogim ljudem zaslužek. Izdelki pa so lepi in topli.

ALEŠ BIZJAK, 3. c

Obiskali smo tovarno Almira. Hodili smo po več delovnih prostorih. Tam so stroji večino dela delali sami. Zraven stroja so delavci, ki nadzorujejo potek in delo stroja. Bili smo v pletilnici in šivalnici z likalnico. Imajo tudi druge prostore:

skladišče surovin, skladišče končnih izdelkov, pralnico in kuhinjo. Imajo veliko strojev, npr.: šivalni, pletilni, likalni, navijalni stroj in transportni tekoči trak. V tovarni s pomočjo strojev izdelujejo različne izdelke.

Kako naredijo pulover?

Potrebujemo surovino — volno. Najprej se splete, potem se kroji, šiva, pregleduje, lika, še enkrat pregleduje in pulover je narejen. Vsak opravi določeno delo. Končni izdelek je delo velikega števila delavcev. Delavci se sami dogovarjajo o delu in odločajo o delitvi dohodka. Naši starši in drugi delovni ljudje delajo v ALMIRI.

GORAN MODRIČ, 3. c

V Radovljici smo obiskali tovarno Almira, kjer izdelujejo modne pletenine. Ogledali smo si pletilnico in šivalnico z likalnico. V šivalnici imajo dolg tekoči trak, po katerem v plastičnih zabojih transportirajo izdelke. Ko so pletenine zašite, jih zlikajo in zložijo. V pletilnici smo si ogledali veliko strojev. Na pletilnih strojih je bilo polno volne, iz katere so se pletle najrazličnejše kvalitete in vzorci. Iz skladišča gredo izdelki v trgovine.

NATALIJA KVASNIK, 3. c

PRAZNOVANJE DEDKA MRAZA

Tudi letos bodo krajevne skupnosti organizirale novo praznovanje za najmlajše. V ta namen tistim, ki so zaprosili za denarni prispevek, nakažemo ustrezna sredstva. Nekaterne krajevne skupnosti so nam poslale tudi program prireditev.

Radovljica

V krajevni skupnosti Radovljica bo praznovanje s prireditvijo in kolektivno obdaritvijo:

— V petek, 28. 12., v dopoldanskem času bo kulturni program z obiskom dedka Mraza in kolektivna obdaritev v osnovni šoli A. T. Linhart in šoli s prilagojenim programom za vso osnovnošolsko mladino ter v vzgojno varstveni organizaciji za vse otroke, ki so vključeni v to organizacijo.

Ob 14. uri bodo za učence, ki imajo pouk dopoldan, in ob 16. uri za učence, ki imajo pouk popoldan, predvajali v kinodvorani Radovljica otroški film.

— V petek, 28. 12., ob 16. uri bo v avli osnovne šole A. T. Linhart Radovljica dedek Mraz obiskal vse predšolske otroke od 3. leta starosti dalje, ki niso zajeti v vzgojno varstveni organizaciji in jih obdaril z manjšim darilom, izvedena pa bo tudi igrice.

— Koordinacijski odbor bo skupno z DPM v krajevni skupnosti Radovljica organiziral kulturni program in obdaritev za vse starostnike nad 75 let v Domu upokojencev, Ljubljanska 4, v petek, 21. 12., ob 16. uri.

Posebna komisija bo obiskala in obdarila na domu vse starostnike in nepokretne, ki ki se ne bodo mogli udeležiti skupnega praznovanja.

Malica na Planinci

Pohod na Roblek

Zjutraj 24. 8. 1984 smo se pred gostiščem v Dragi zbrali z namenom, da obiščemo Roblekov dom na Begunjsčici. Roblekov dom je po višini zelo primeren za ne preveč naporene pohode. Zaradi slabega vremena je bila udeležba manjša od števila prijavljenih, vendar smo vsi, ki nismo topljivi v vodi, zapustili zborna mesto ob 7.30.

Po uri in pol prijetne hoje smo prispeli do kočice na Planinci, kjer smo se okrepcali s kislim mlekom in kačjo slino.

Kratek postanek — in pot smo nadaljevali proti Roblekovemu domu. Brez žuljev in s polnimi nahrbtniki dobre volje in hrane, smo se utaborili v

toplem domu s prijetno postrežbo. Po uri veselega razpoloženja smo se vrnili v bazno taborišče na Planinco. Osvežujoči kavi je sledil krst za tiste, ki so bili tam prvič. Do kosila je čas prijetno minil. Družbo je popestril tudi pravi dalmatinski osel. Kosilo, servirano v obliki zelo dobrega pasulja, pod strokovnim vodstvom priznanega kuharja Slavka in odličnega postreščka Braneta smo v njuno splošno zadovoljstvo pojedli skupaj s klobasami.

Ker se vreme ni izboljšalo, smo se siti in ne preveč žejni odpravili proti Dragi, kjer je na našo srečo še ena gostilna. Po kratkem postanku smo se domenili, da bomo tak izlet še ponovili.

Udeleženci se še posebej zahvaljujemo avtorici domiselno narejenega plakata — vabila na izlet.

Planinski pozdrav!

Organizacijski odbor in udeleženci

Bled

Za vse predšolske in osnovnošolske otroke KS Bled bomo pripravili:

— V četrtek, 27. 12., ob 17. uri v vzgojno-varstveni organizaciji na Bledu kulturno zabavno prireditev s prihodom dedka Mraza za cicibane od tretjega leta dalje.

— V petek, 28. 12., ob 8. uri in ob 10. uri pa v OŠ Bled igrice:

ŽOGICA NOGICA za učence od 1. do 4. razreda in

FIGOLE FAGULE za učence od 5. do 8. razreda.

Učencem bo dedek Mraz izročil kolektivno darilo in se z njimi poveselil ob plesu in šaljivem programu.

Lesce

Krajevna skupnost Lesce bo praznovanje dedka Mraza priredila v osnovni šoli F. S. Finžgar v Lescah.

Begunje

Krajevna skupnost Begunje bo praznovanje dedka Mraza priredila v sredo 26. 12. 1984 ob 17. uri v vojaškem centru v Poljšah.

NOVOLETNA

KRIŽANKA

			SESTAVIL: VINKO KORENT	TUJE ZENSKO IME	DELČEK NESNAGE	MORSKI SESALEC	NESTVARNOST	VELIKA MORSKA RIBA	
			PREBIVALEC SEVERA ALBERT PAPLER						
			SLOV. IME ZA JULIJ IN AVGUST	IT. MOŠKO IME (PAVEL)	VELIKA ZIVAL ODPRTINA V STENI				ESTONCI
			PROGRAM						
			VRSTA OBLAČILA KRAJ PRI DRAŽGOŠAH						
			ROCAJ						
			KRAJ NA OTOKU PAŠMANU	SLADEK CVETNI SOK	HRV. SKLADATELJ (KRSTO) RIBJA KOST				
			BIZMUT						
			DEL DOLGA, RATA						
			HITRO HLAPLJIVA TEKOCINA						
			JOŽA VILFAN						
			SVETLA POLSVILENA TKANINA						
			ZELO TRDA PRVINA (ZNAK Cr)						
			REKA MED POLJSKO IN NDR						

PITTI FALTI — tendence zima 1986

Za zimo 1986 predlaga Pitti Filati tri glavne barvne skupine.

Prvo skupino sestavljajo svetle hladne pastelne barve, ki so jih razne firme poimenovala različno: zimsko morje, futuristi, nežne barve itd. Paleta sestavljajo svetli, zaprašeni odtenki rumene, zelene, beige in sivo modre barve. Štirim glavnim barvam so dodali še 6 hladnih svetlih odtenkov, ki dopolnjujejo paleta.

Prva skupina barv je uporabljna v mehkih, debelejših materialih v mešanici volne in kid mohairjev. Material narekuje grobe pletenine v irskih vzorcih, v pletivih, ki so strojna imitacija ročnih pletenin ali kombinacija strojne in ročne pletenine. Pogosto so našite kite ali vezene aplikacije. Modele sestavljajo lahki, grobo pleteni plašči 3/4 jope tudi za krila. Puloverji in jope imajo lahko velike šal ovratnike ali puli ob vratu. Ramena so poudarjena.

Drugo barvno skupino sestavljajo odtenki jesenskega listja. Imenujejo jih avanturistične barve, ker je njihova modna linija povezana z lovom, jahanjem, potovanji itd. To so barve zafrana, currya, kakava, zemlje. Dodani so jim še štirje topli odtenki istih barv. Prevladujejo tvidi in efektne preje z večbarv-

nimi nopki. V to skupino pa spada tudi melanž šetland in mešanice šetlanda in moherja s svilo.

Modno linijo so nekateri imenovali angleški stil. Ženska linija se zgleduje po moških krojih. Moške pletene jope so oblikovane kot blazerji z našitimi žepi. Ramena so poudarjena, krila so tudi tu ravna ali nagubana, hlače klasične in jahalne. Modeli so dopolnjeni z usnjenimi našitki ali blagom. V raznih vezavah se prepletajo med seboj barve iste barvne skupine. Izdelava je večkrat konfekcijska.

Tretjo skupino sestavljajo dramatični odtenki vijoličaste, ciklam, borbo in rjavkasto rdeče barve. Štirim glavnim barvam so dodane še temno modra, temno zelena, rjava, črna in modro vijoličasta. Ta skupina barv narekuje elegantno linijo, v gladkih vezavah na finejših pletilnih strojih. Materiali so čista volna, lambswool v mešanici s svilo ali angoro, kašmir in podobno. Poleg gladkih vezav uporabljajo še robčke ali patent vezave.

Modele sestavljajo oprijeti puloverji ali dolge tunike, ravna zelo dolga krila z gubami ali plise. Preko oblečemo dolgo enostavno jopo.

Enobavnim vezavam se večsah priključijo jacquardi — kašmir vzorci ali baročni rastlinski motivi. Pogosto je uporabljena črna barva kot kontrast ciklamni ali vijoličasti.

Jacquardi so prisotni v vseh treh skupinah. V prvi skupini prevladujejo vzorci športnih figur ali simbolov. V drugi je največ karo vzorcev, velikih rombov pa tudi klasičen manjši ali večji pepita. Tretja skupina se podreja kašmir vzorcem in raznim rastlinskim motivom.

Novo materiale in barvne predloge za zimo 1986 so predstavili tudi na modni reviji, ki so jo pripravili proizvajalci preje v sodelovanju z najpomembnejšimi imeni italijanske mode in z nekaj gosti iz Francije. Kljub

temu, da so oblikovalci pripravili zelo različne avtorske kolekcije, je revija izzvenela enotno.

Vsi so izrazito poudarili ženska ramena in zoženo linijo bokov, ki se nadaljuje v zelo dolgem krilu. Preko te zelo ženske linije so ogrnili široke udobne plašče in jope iz mehkih materialov. Posebnost revije so bile dolge, grobo pletene moške jope in celo pleteni moški plašči

Modna linija za leto 1986 je enostavna, čista, brez odvečnih detajlov. Preprosta oblika poudarja vse možnosti vzorčenja na sodbonih pletilnih strojih od reliefnih vezav do velikih jacquardov (vzorec čez ves komad), ki so uglašeni v novo barvno paleta.

VESNA GABERŠČIK — Ilgo
FRANCKA LAPUH

KRAVJE MEDITIRANJE O
IZVOZU

... moža so mi zaklali Nemci,
ljubimec je bil ustreljen na
Holandskem, sinove so mi pobili
Italijani, za molžo sva ostala
jaz in gospodar....

as almira

Glasilo izdaja delovna organizacija ALMIRA, alpska modna industrija Radovljica.

Glavni urednik: Mendi Kokot

Odgovorni urednik: Mojca Ozebek

Uredniški odbor: Tončka Mežan, Brigita Ropret, Marjeta Rozman, Stašo Adam, Milka Blažič, Mojca Ozebek, Francka Kranjc, Radica Podgornik, Zdenka Klančič, Venera Kokot.